

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΘΑΡΡΟΣ;.....	17

Το Τάο του θάρρους	18

Ο δρόμος τής καρδιάς	23

Ο δρόμος τής ευφυΐας.....	34

Ο δρόμος τής εμπιστοσύνης.....	42

Ο δρόμος τής αθωότητας	52

ΟΤΑΝ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΧΤΥΠΑΕΙ

ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΣΟΥ, ΑΝΟΙΞΕ ΤΟΥ!.....	67

ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ	83

Όχι σχέση, αλλά κατάσταση τού είναι	92

Αυτή η τούρτα είναι υπέροχη!	94

Ένας κόσμος χωρίς σύνορα	102

Ούτε εύκολο ούτε δύσκολο, απλώς φυσικό	109

ΒΓΑΛΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ

ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ	121
Η πολιτική των αριθμών	127
Άκου την «εσωτερική σου αίσθηση»	130
Ελευθερία από, ελευθερία για	137
Βρες το πρωταρχικό σου πρόσωπο	139

Η ΧΑΡΑ ΤΟΥ ΝΑ ΖΕΙΣ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ..... 143 |

Ό,τι κι αν κάνεις, η ζωή είναι μυστήριο	150
Η ζωή είναι πάντοτε παράτολμη	152
Το υπέρτατο θάρος: ούτε αρχή ούτε τέλος	158

ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΟΛΜΗ ..... 179 |

Τεχνικές Διαλογισμού

και Απαντήσεις σε Ερωτήματα	179
Διαλογισμός για το φόβο τού κενού	201
Διαλογισμός για τη διάλυση των παλιών φόβων	202
Διαλογισμός για την εμπιστοσύνη	204
Διαλογισμός για τη μεταμόρφωση τού φόβου σε αγάπη	206
Και το τελευταίο ζήτημα: ο φόβος τού Θεού	208

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΟΣΣΟ ..... 215 |

Osho International Meditation Resort	217
Για περισσότερες πληροφορίες	221

Μην το λες αβεβαιότητα,
πες το έκπληξη.

Μην το λες ανασφάλεια,
πες το ελευθερία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Δεν βρίσκομαι εδώ για να σου δώσω κανενός είδους δόγμα. Τα δόγματα σου δίνουν σιγουριά. Δεν βρίσκομαι εδώ για να σου δώσω καμία υπόσχεση για το μέλλον. Κάθε υπόσχεση για το μέλλον σου δίνει σιγουριά. Βρίσκομαι εδώ απλώς και μόνο για να σε κάνω ξύπνιο και με επίγνωση – που σημαίνει να βρίσκεσαι στο εδώ και τώρα, με όλη την ανασφάλεια που είναι η ζωή, με όλη την αβεβαιότητα που είναι η ζωή, με όλο τον κίνδυνο που είναι η ζωή.

Γνωρίζω πως έρχεσαι εδώ αναζητώντας μια σιγουριά, μια πεποίθηση, κάπου να ανήκεις, κάποιον που να μπορείς να στηριχτείς πάνω του. Έρχεσαι εδώ από το φόβο σου. Αναζητάς μια όμορφη φυλακή, ώστε να μπορείς να ζεις χωρίς να χρειάζεται να έχεις επίγνωση.

Εγώ θα ήθελα να σε κάνω περισσότερο αβέβαιο, περισσότερο ανασφαλή, επειδή έτσι είναι η ζωή, έτσι είναι ο Θεός. Όταν υπάρχει περισσότερη ανασφάλεια και περισσότερος κίνδυνος, ο μοναδικός τρόπος για να ανταποκριθείς, είναι με το να έχεις επίγνωση.

Το να κλείνεις τα μάτια και να γίνεσαι δογματικός, δεν αλ-

λάζει τη ζωή σου, απλώς σε κάνει τυφλό, σε κάνει ηλίθιο, σε κάνει βλάκα. Μέσα στη βλακεία σου, αισθάνεσαι ασφαλής. Όλοι οι ηλίθιοι αισθάνονται ασφαλείς. Για την ακρίβεια, μόνο οι ηλίθιοι αισθάνονται ασφαλείς. Ο άνθρωπος που είναι πραγματικά ζωντανός, πάντοτε αισθάνεται ανασφαλής. Πώς είναι δυνατόν να μπορεί να υπάρξει ασφάλεια;

Η ζωή δεν είναι μια μηχανική διαδικασία, συνεπώς δεν μπορεί να είναι βέβαιη. Η ζωή είναι ένα απρόβλεπτο μυστήριο.

Κανένας δεν γνωρίζει τι πρόκειται να συμβεί την επόμενη στιγμή. Ούτε καν ο Θεός – για τον οποίο έχεις την εικόνα ότι βρίσκεται κάπου στον έβδομο ουρανό – ούτε καν εκείνος δεν γνωρίζει τι πρόκειται να συμβεί! Επειδή αν γνωρίζει τι πρόκειται να συμβεί, τότε η ζωή είναι ψεύτικη, κάλπικη, ανυπόστατη, τότε το κάθε τι είναι ήδη προδιαγεγραμμένο, τότε το κάθε τι είναι ήδη αποφασισμένο από πριν. Πώς μπορεί να γνωρίζει τι πρόκειται να συμβεί την επόμενη στιγμή, αν το μέλλον είναι ανοιχτό;

Αν ο Θεός γνώριζε τι πρόκειται να συμβεί την επόμενη στιγμή, τότε η ζωή θα ήταν απλώς μια νεκρή, μια μηχανική διαδικασία. Τότε δεν θα υπήρχε απολύτως καμία ελευθερία. Και πώς μπορεί να υπάρξει ζωή χωρίς ελευθερία; Τότε δεν υπάρχει καμία δυνατότητα να μεγαλώσεις. Αν το κάθε τι είναι προδιαγεγραμμένο, τότε δεν υπάρχει ούτε δόξα ούτε μεγαλείο. Τότε είσαι απλώς ένα ρομπότ.

Όχι, τίποτα δεν είναι σίγουρο, τίποτα δεν είναι βέβαιο. Αυτό είναι το μήνυμά μου. Τίποτα δεν μπορεί να είναι σίγουρο, επειδή η σίγουρη ζωή θα ήταν χειρότερη από θάνατο. Τίποτα δεν είναι καθορισμένο. Η ζωή είναι γεμάτη αβεβαιότητες, γεμάτη εκπλήξεις. Και αυτή είναι η ομορφιά της! Ποτέ δεν έρ-

χεται η στιγμή να πεις: «Τώρα είμαι βέβαιος.» Όταν λες πως είσαι βέβαιος, απλώς δηλώνεις το θάνατό σου. Έχεις αυτοκτονήσει.

Η ζωή συνεχίζει να κινείται με χίλιες δυο αβεβαιότητες. Αυτή είναι η ελευθερία της. Εσύ όμως ονομάζεις αυτή την ελευθερία, 'αβεβαιότητα.' Μπορώ να καταλάβω γιατί ο νους ονομάζει την ελευθερία, 'αβεβαιότητα.' Είναι σαν κάποιον που έχει ζήσει μέσα στη φυλακή για πολλά χρόνια κι όταν έρχεται η μέρα της αποφυλάκισης, αρχίζει να αισθάνεται αβεβαιότητα για το μέλλον. Μέσα στη φυλακή, το κάθε τι ήταν βέβαιο, το κάθε τι ήταν μια νεκρή ρουτίνα. Δεν υπήρχε κανένας φόβος ότι την επόμενη στιγμή θα έμενε πεινασμένος, επειδή δεν θα υπήρχε φαγητό.

Το κάθε τι ήταν βέβαιο. Τώρα, ξαφνικά, ύστερα από χρόνια, έρχεται ο δεσμοφύλακας και του λέει: «Τώρα θα αποφυλακιστείς. Θα είσαι ελεύθερος.» Ο φυλακισμένος αρχίζει να τρέμει. Έξω από τους τοίχους της φυλακής, θα υπάρχει και πάλι αβεβαιότητα. Θα πρέπει να αρχίσει και πάλι να ψάχνει. Θα πρέπει να ζει και πάλι ελεύθερα.

Η ελευθερία δημιουργεί φόβο. Οι άνθρωποι μιλούν για ελευθερία, στην πραγματικότητα όμως τη φοβούνται. Κι ο άνθρωπος δεν είναι ακόμη άνθρωπος αν φοβάται την ελευθερία του. Εγώ σου δίνω ελευθερία, δεν σου δίνω ασφάλεια. Εγώ σου δίνω κατανόηση και επίγνωση, δεν σου δίνω γνώση. Η γνώση θα σε κάνει βέβαιο. Αν έχεις μια έτοιμη συνταγή, ότι υπάρχει Θεός και κόλαση και παράδεισος, ότι αυτές είναι οι καλές πράξεις κι εκείνες είναι οι κακές πράξεις, ότι κάνεις αμαρτίες και πηγαίνεις στην κόλαση ή κάνεις ενάρετες πράξεις και πηγαίνεις στον παράδεισο, τότε ξεμπέδεψες! Τότε είσαι βέβαιος. Γι' αυτό, τόσο πολλοί άνθρωποι έχουν επιλέξει να είναι χριστιανοί,

να είναι ινδουιστές, να είναι μουσουλμάνοι. Δεν θέλουν ελευθερία, θέλουν έτοιμες συνταγές.

Ένας άνθρωπος πέθαινε. Συνέβη σε τροχαίο και κανένας δεν ήξερε πως ήταν εβραίος. Έτσι, φώναξαν έναν καθολικό ιερέα. Ο άνθρωπος πέθαινε κι ο ιερέας έγειρε πάνω του και είπε: «Πιστεύεις στην αγία Τριάδα, τον Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος;»

Ο άνθρωπος άνοιξε τα μάτια του και είπε: «Εγώ πεθαίνω κι εσύ μου λες αινίγματα;»

Όταν ο θάνατος σου χτυπάει την πόρτα, όλες σου οι βεβαιότητες είναι απλώς αινίγματα και ανοησίες. Μην προσκολλάσαι σε καμία βεβαιότητα. Η ζωή είναι αβέβαιη. Η ίδια της η φύση είναι η αβεβαιότητα. Κι ο άνθρωπος που είναι ευφυής παραμένει πάντοτε αβέβαιος.

Η ετοιμότητα τού ανθρώπου να παραμένει μέσα στην αβεβαιότητα είναι θάρρος. Η ετοιμότητα τού ανθρώπου να μένει μέσα στην αβεβαιότητα είναι εμπιστοσύνη. Ευφυής είναι ο άνθρωπος που συνεχίζει να έχει επίγνωση, όποια κι αν είναι η κατάσταση και ανταποκρίνεται σ' αυτήν με όλη του την καρδιά. Αυτό δεν σημαίνει ότι γνωρίζει τι πρόκειται να συμβεί ούτε ότι γνωρίζει τον τρόπο για να το κάνει να συμβεί. Η ζωή δεν είναι επιστήμη, δεν είναι ζήτημα αιτίας και αποτελέσματος. Βράζει το νερό στους εκατό βαθμούς και εξατμίζεται. Αυτό είναι βεβαιότητα. Στην πραγματική ζωή όμως, τίποτα δεν είναι βέβαιο.

Κάθε άνθρωπος είναι μια ελευθερία, μια άγνωστη ελευθερία. Είναι ανέφικτο να προβλέψεις, είναι αδύνατον να προσδοκείς. Χρειάζεται να ζει κανείς με επίγνωση και κατανόηση.

Έρχεσαι σ' εμένα αναζητώντας γνώση. Εσύ θέλεις έτοιμες

συνταγές, ώστε να μπορέσεις να προσκολληθείς πάνω τους, εγώ όμως δεν σου δίνω καμία. Για την ακρίβεια, αν έχεις έτοιμες συνταγές, πέταξέ τις! Σιγά-σιγά, καταστρέφω τη βεβαιότητά σου. Σιγά σιγά, σε κάνω όλο και πιο διστακτικό. Σιγά σιγά, σε κάνω όλο και πιο ανασφαλής. Αυτό είναι το μόνο πράγμα που χρειάζεται να γίνει. Αυτό είναι το μόνο πράγμα που χρειάζεται να κάνει ένας δάσκαλος – το να σε αφήσει μέσα σε πλήρη ελευθερία. Μέσα σε πλήρη ελευθερία, με όλες τις δυνατότητες ανοιχτές, χωρίς να είναι τίποτα προκαθορισμένο, θα πρέπει να έχεις επίγνωση. Τίποτε άλλο δεν είναι εφικτό.

Αν το καταλαβαίνεις αυτό, τότε καταλαβαίνεις ότι η ανασφάλεια είναι κομμάτι τής ζωής. Και είναι καλό που συμβαίνει αυτό, επειδή αυτή η ανασφάλεια δίνει στη ζωή ελευθερία, αυτή η αβεβαιότητα κάνει τη ζωή μια συνεχή έκπληξη. Ποτέ κανένας δεν ξέρει τι πρόκειται να συμβεί. Μην το λες αβεβαιότητα, πες το έκπληξη. Μην το λες ανασφάλεια, πες το ελευθερία.

Δεν μπορείς να είσαι ειλικρινής αν δεν είσαι θαρραλέος.

Δεν μπορείς να αγαπήσεις αν δεν είσαι θαρραλέος.

Δεν μπορείς να εμπιστευτείς αν δεν είσαι θαρραλέος.

Δεν μπορείς να διερευνήσεις την πραγματικότητα αν δεν είσαι θαρραλέος.

Γι' αυτό, το θάρρος έρχεται πρώτο

κι όλα τα άλλα ακολουθούν.